

A Magyar Művészeti Akadémia megalakulása

Zelnik József

Az *Országépítő* szerkesztőinek kérésére megpróbálom röviden összefoglalni a Magyar Művészeti Akadémia létrejöttének főbb kezdeti lépéseit.

1991 elején megkeresett Gyurkovics Tibor, hogy kellene tenni valamit a magyar kultúra érdekében, mert látható, hogy hiába volt rendszerváltás, nem akarnak menni a dolgok, sőt a kultúra is belesüllyed a napi politika útvesztőibe. Én úgy jellemeztem a lehetőségeket, hogy új kulturális építkezéshez új intézmények és új szerkesztés kell. Ebben egyetértettünk Tiborral, és oda jutottunk, hogy a magyar kulturális területnek van egy nagy, a Rákosi-rendszerből örökölt adóssága; a művészetet kiirtották a

sztalini átszervezésen átesett Magyar Tudományos Akadémiáról. A feladat tehát: létrehozni egy független művészeti akadémiát. Felírtuk az alapításra méltó neveket, és összehívtunk egy, az alakulást előkészítő megbeszélést. Az ülésen többek között jelen volt Supka Magdolna, Balassa Sándor, Szakonyi Károly, Csoóri Sándor, Zelnik József, Krisár Miklós (titkár), Gyurkovics Tibor, Bertha Bulcsu, Gerzson Pál, Somogyi József, Schrammel Imre és a fényben Makovecz Imre.

A szervezés közben sajnos kialakult egy terméketlen vita is az MTA akkori elnökével. Többen megtudták, hogy mit akarunk, és megkeresték Kosáry Domokost, hogy nem lesz ez így jó,

ha mindenféle akadémiák alakulhatnak. Kellene tenni valamit. Kosáry összehívta balatoni telkére egyebek mellett Konrád Györgyöt, Csoóri Sándort és Mészöly Miklóst, hogy beszéljék meg a dolgot. Nem jutottak messzire, mert nem alakult ki egyetértés abban, hogy szóljanak-e nekünk, hogy álljunk le, és adjuk át a szervezést másoknak. Abban maradtak, hogy Kosáry majd beszél Makovecz Imrével. Magához kérte Imrét, és mint az elefánt a porcelánboltban, felajánlotta neki, hogy fölveszik a Magyar Tudományos Akadémiába, ha abbahagyja a másik akadémia szervezését. Gondolhatják, hogy Makovecz mit mondott erre...

Ezen túl mi különösebben nem vitatkoztunk, hanem építettük az új akadémia szervezetét. El is érkezünk a legfontosabb kérdéshez, hogy ki legyen az elnök. Gyurkovics Tiborral ismét összeülve meditáltunk a lehetőségeken. Nem akármilyen döntés előtt álltunk. Tudtuk a régi akadémiák történetéből, milyen meghatározó az első elnök személye. Én több szempontra is hivatkozva azt javasoltam, legyen Makovecz Imre az elnök.

Felbecsülhetetlen kár, hogy már nincs köztünk, de érezzük, hogy onnan az égi akadémiából segít minket.

